

II Teekond uue alguseni.

Esimese sõjajärgse apteegi süünd.

Novembri halluses saabus meile abi – sanitar Tatjana Pärn. Ta oli nagu tuulepööris, täis energiat ja naeru. Mina oma riulil seistes nägin kohe, et tema tulek tõi siia midagi uut – liikumist, energiat ja kindlust. Koos oli lihtsam. Tatjana oli Salmele suureks toeks, ja nende ühine jõud andis lootust, et ka kõige raskemad ajad saab üle elada.

Ühel päeval avanes raskelt uks ja tuppä ilmusid sõdurid, kandes midagi suurt ja kohmakat. Nad tõid sisse vana ukseta puhveti – Tatjana oli selle kusagilt kasarmu koridorist leidnud. Päeval sai sellest lett. Selle pinnal kaaluti pulbreid, segati ravimeid, õhtul aga muutus seesama puhvet magamisasemeks. Iga uue esemega muutus ruum soojemaks ja hubasemaks. Just nii, sammhaaval ja visalt, sündis apteek. Elektrit Narvas siis veel pidevalt ei olnud, ning õhtu vajuks aeglaselt pimedusse. Siis süütasid töötajad „tattnina“ – väikese õlilambi, mille leek värises nagu oleks ta elus. Selle pehmes ja kollakas valguses jätkasid nad oma tööd.

1944. aasta detsembris saabus Tallinnast Narva tööle proviisori abi Veera Suknin. Seoses tema saabumisega sai Salme rohkem liikumisvabadust ning hakkas kohe taotlema apteegile sobivaid ruume – selliseid, kus

oleks veevõrk ja kanalisatsioon. Olen kuulnud, kuidas Salme jutustas Veerale ja Tatjanale lausa imestusega, et täitevkomitees leidis töötajaid, kes ei mõistnud, miks vett ja kanalisatsiooni vaja on – nad teadsid ju, et ravimeid valmistatakse destilleeritud veega. Milleks siis veevõrk? Aga ta jäi oma nõudmistele kindlaks. Kui 1945. aastal vabanes 15. kasarm, õnnestus Salmel võita kätte uued ruumid.

Raskusi oli apteegi mööbliga. Purkide ja muude vajalike anumate jaoks tehti vanadest laudadest kaks riiulit.

Ka leti ehitamine oli omaette lugu. Selle karkass tehti kiriku vanadest sarikatest, mis olid terveks jäänud. Lett vajab ka katet, kuid vineeri polnud kusagilt saada.

Siis tulid aga appi mehed, kes üritasid tuua iga päev natuke vineeritükke, mis olid mõeldud Kreenholmi vabriku juhatuse korterite remondiks. Nii, tükkaaval, sai lett nädalaga valmis.

Sama lugu oli ka värvidega, mida oli vaja apteegi remondiks. Kaheksaruudulised aknad tehti ümber kahearuudulisteks. Riiulid ja lett värviti kaalium permanganaadi vesilahusega ilusaks pruuniks ja linaseemneõliga hõõrututi oma uus mööbel läikima.

Ma tundsin, kuidas mu klaas peegeldas seda uut sära, ja ma olin uhke, et saan sellises kaunis kohas seista.

Iga päev lähenes meile see hetk, mil saime avada apteegi uutes ruumides. Hiljem kirjutas Salme oma käsikirjas suure uhkusetundega:

„Vahepeal saame Tallinnas suletud rohukauplusest paarkümmend ilusat sissepõletatud pealkirjadega seisuanumat. Suurtükikuulide vasest kestad saeti madalamaks ja need olid meil leti sees- ja välispidiste signatuuride panipaigaks. Ilusad puhtad, värviliste vedelravimitega täidetud pudelid jätsid riiulitel tol korral äärmiselt soliidse apteegi mulje. Pean mainima, et ravinormide tehnoloogia oli nõutud kõrgusel. Veera Piik oli väga tubli kogunud töötaja.“

20. juunil 1945. a. avasime apteegi uutes ruumides. See oli esimene sõjajärgne kõige ilusamini remonditud ruum.

KUULA TEKSTI

MÖTLEMISAIN JA ARUTELUKAPSID

- 1 Kes oli apteegi esimene töötaja? Milline inimene ta oli?
- 2 Milliseid funktsioone täitis vana puhvet?
- 3 Mis on „tattnina“ lamp? Milleks seda kasutati?
- 4 Kuidas lahendati mööbliga seotud raskusi?
- 5 Milliseid ettevalmistusi tehti, et avada apteek uutes ruumides?
- 6 Kuidas muutus apteek sammhaaval hubasemaks ja ilusamaks? Too näiteid tekstist.
- 7 Miks oli sõjajärgsel ajal apteegi taastamine Narva jaoks oluline?

SÖNASEGU

- 1 Millised nendest sõnadest on sinu jaoks uued või rasked? Leia nende tähendus sonaveeb.ee lehelt.

- 2 Mille või kelle kohta kasutatakse neid tekstis? Too näited.

- tuulepööris
- veevõrk
- seisuanum
- tattnina (lamp)
- täis naeru
- vineeritükk
- destilleeritud
- kaaliumpermanganaadi vesilahus
- varemed
- sarikad
- magamisase
- terveks jäänud
- kohmakas
- suurtükid

KEELEMISTUUR

Lõpeta laused teksti järgi.

- 1 Linavabriku territooriumi varemeil lammutati ahi. Neist kividest tehti _____.
- 2 Kreenholmi territooriumilt leitud ahjust tehti _____.
- 3 Uutest laudadest tehti _____.
- 4 Karkass letile tehti _____.
- 5 Remondimehed tõid vineeri, millega kaeti _____.
- 6 Mööbel hõõrututi läikima _____.

FANTAASIASIIRUP

- 1 Kujuta ette, et sina oled apteeki tööle tulnud sanitar.
- 2 Kirjuta lühike päevikukatkend või kiri (80–120 sõna), kus kirjeldad
  - mida sa näed enda ümber;
  - millest on tehtud mööbel ja riiulid;
  - millised inimesed apteegis töötavad;
  - kuidas apteek muutub, millised esemed ilmuvad sinna;
  - mida sina tunned.
- 3 *Kasuta vähemalt 5 uut sõna või väljendit tekstist.

NUPUTAMISTILGAD

Skaneeri QR-koodid ja avasta veel huvitavat!

